

สถานการณ์โรคหัด (Measles) ประเทศไทย

ข้อมูล ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2568

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โรคหัด เกิดจากเชื้อไวรัส Measles ติดต่อกับการไอ จาม หรือพูดคุยระยะใกล้ชิด แพร่กระจายได้ง่าย เมื่อผู้ป่วยหายใจหรือไอ จาม ละอองอากาศที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัส ระยะฟักตัว 7 – 21 วัน (เฉลี่ยประมาณ 14 วัน) จากวันที่สัมผัสโรคจนถึงมีผื่นเกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้ 4 วันก่อนผื่นขึ้น ไปจนถึงหลังผื่นขึ้นแล้ว 4 วัน อาการและการแสดงของโรค เริ่มด้วยมีไข้ น้ำมูกไหล มักจะไอแห้ง ๆ หลังจากนั้นจะมีไข้สูง ตาแดงและแฉะ อาจมีไข้สูงประมาณ 3 – 4 วัน จึงเริ่มมีผื่นขึ้นลักษณะผื่นนูนแดง (maculopapular rash) ติดกันเป็นปื้น ๆ ภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญและรุนแรงคือปอดอักเสบและสมองอักเสบซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ โดยเฉพาะในเด็กเล็ก การตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยการเจาะเลือดเพื่อตรวจหาภูมิคุ้มกันชนิด IgM ต่อไวรัสหัดด้วยวิธี ELISA ให้เจาะเลือดเพียงครั้งเดียว ในช่วง 1 - 30 วันหลังผื่นขึ้น หรือเก็บตัวอย่างจาก throat swab หรือ nasal swab ตรวจหาสารพันธุกรรมหรือเพาะแยกเชื้อไวรัส โดยควรเก็บในช่วง 1 - 14 วันหลังผื่นขึ้น แนะนำให้ทำในกรณี

เกิดการระบาด หรือเป็นผู้ป่วยรายแรกของพื้นที่

ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคหัดจากฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำกวมดล้า กรมควบคุมโรค ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 5 สิงหาคม 2568 พบว่ามีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัดทั้งสิ้น 1,594 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัด 408 ราย (ร้อยละ 25.6) และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 72 ราย (ร้อยละ 4.52) คิดเป็นอัตราป่วย 0.74 ต่อแสนประชากร และมีอาการเข้าได้กับโรคหัด 212 ราย (ร้อยละ 13.3) ผู้ป่วยรอยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 38 ราย (ร้อยละ 2.38) ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัดเยอรมัน 9 ราย (ร้อยละ 0.56) และผู้ป่วยที่ไม่ใช่หัด/ หัดเยอรมัน 855 ราย (ร้อยละ 53.64)

สำหรับสถานการณ์หัด พบว่าในกลุ่มผู้ป่วยยืนยันหัดและผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 480 ราย พบว่ามีอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง คือ 1:1.07 ผู้ป่วยมีสัญชาติไทย ร้อยละ 89.12 และไม่ใช่สัญชาติไทย ร้อยละ 10.88 ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา (ร้อยละ 4.39) และเมียนมา (ร้อยละ 3.56) โดยผู้ป่วยที่ไม่ใช่สัญชาติไทยกระจายอยู่ในจังหวัด ดังนี้ กรุงเทพฯ (12), ระยอง (7), ประจวบคีรีขันธ์ (6), จันทบุรี (5), สงขลา (3), สระแก้ว (3), ฉะเชิงเทรา (2), ชลบุรี (2), ระนอง (2), ตราด (1), นครราชสีมา (1), อุตรธานี (1), สุราษฎร์ธานี (1), ยะลา (1), ภูเก็ต (1), และพระนครศรีอยุธยา (1) มีรายงานผู้ป่วยต่างชาติที่เข้ามารักษาในประเทศไทยในจังหวัดตราด 3 ราย ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง แรกเกิด – 61 ปี (มัธยฐาน 7 ปี 4 เดือน) พบอัตราป่วยในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด หรือคิดเป็น 7.45 ต่อแสนประชากร ประชากร ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 11 เป็นต้นมา มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันในบุคลากรทางการแพทย์ใน 7 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่

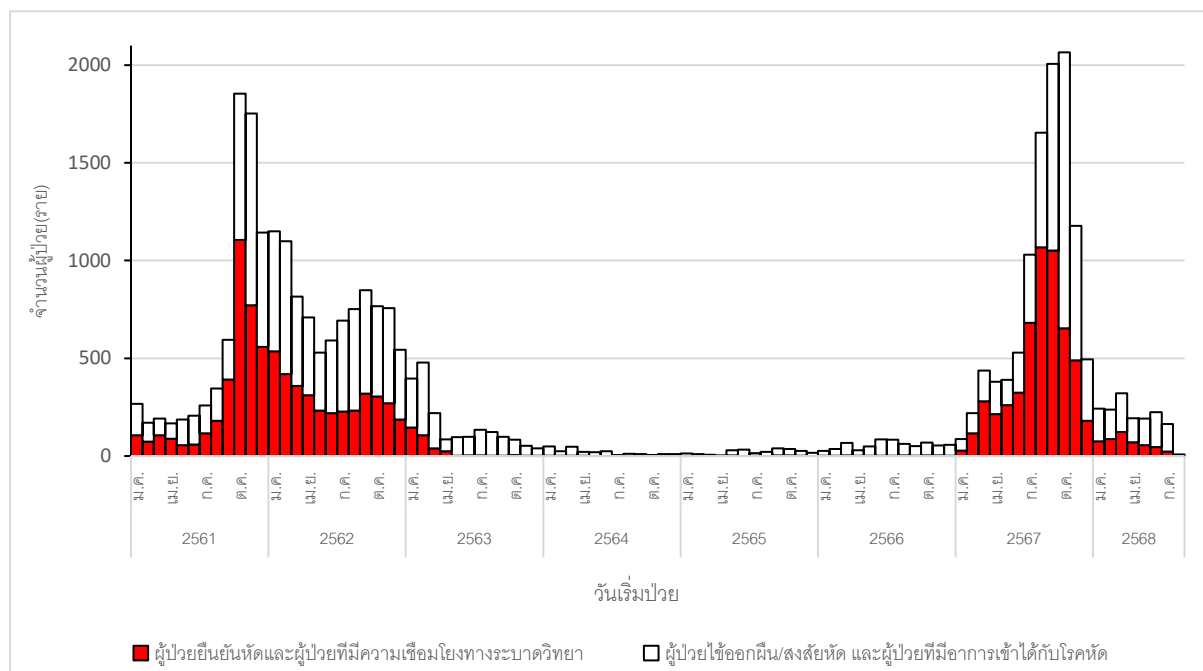
สุราษฎร์ธานี สระแก้ว สุรินทร์ สงขลา และมหาสารคาม โดยจังหวัดยะลา มีอัตราป่วยสูงสุด 16.91 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ ปัตตานี สระแก้ว (11.93, 6.46 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ) จากการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดของผู้ป่วย พบว่า ร้อยละ 45.21 ของผู้ป่วยไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ร้อยละ 39.38 ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจในการรับวัคซีน ร้อยละ 5.83 เคยได้รับวัคซีน 2 ครั้ง ร้อยละ 4.79 เคยได้รับวัคซีน 1 ครั้ง และ ร้อยละ 4.79 เคยได้รับวัคซีนแต่ไม่ทราบจำนวนครั้ง

มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันหัดใน 36 จังหวัด โดยในช่วงเดือนเมษายน 2568 จนถึง 5 สิงหาคม 2568 ที่ผ่านมา พบว่าสัดส่วนการรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และ ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา ในพื้นที่นอก 4 จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มมากขึ้น โดยสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งมีเริ่มเห็นแนวโน้มได้ชัดเจนในสัปดาห์ที่ 11 ที่ร้อยละ 33.33 และใน 4 สัปดาห์ที่ผ่านมามีรายงานผู้ป่วยเฉพาะจังหวัดนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (รูปที่ 2) ทั้งนี้พบผู้ป่วยกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทยโดยเฉพาะใน ภาคตะวันออก และทางตอนล่างของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 3, 4)

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การระบาดเป็นกลุ่มก้อนของโรคหัด ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 5 สิงหาคม 2568 พบว่า มีรายงานผู้ป่วยยืนยันเป็นกลุ่มก้อนรวม 28 เหตุการณ์ โดยสัปดาห์ที่ผ่านมา (วันที่ 8 - 14 ก.ค. 68) ไม่มีรายงานการระบาดใหม่ สำหรับการระบาดทั้ง 28 เหตุการณ์ เป็นการรายงานจากพื้นที่ชายแดนใต้ 15 เหตุการณ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 9 เหตุการณ์ ชุมชน 5 เหตุการณ์ และห้างสรรพสินค้า 1 เหตุการณ์ และนอกพื้นที่ชายแดนใต้ 13 เหตุการณ์ ในกรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ชัยภูมิ ระนอง ระยอง สระแก้ว และประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 2 เหตุการณ์ ครอบครัว 6 เหตุการณ์ ชุมชน 1 เหตุการณ์ สถานที่ทำงาน 2 เหตุการณ์ โรงพยาบาล 1 เหตุการณ์ และเรือนจำ 1 เหตุการณ์ โดยจำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2 – 24 ราย (มัธยฐาน 4 รายต่อเหตุการณ์) จากเหตุการณ์ดังกล่าว พบแนวโน้มการระบาดกระจายนอกพื้นที่ชายแดนใต้มากขึ้น

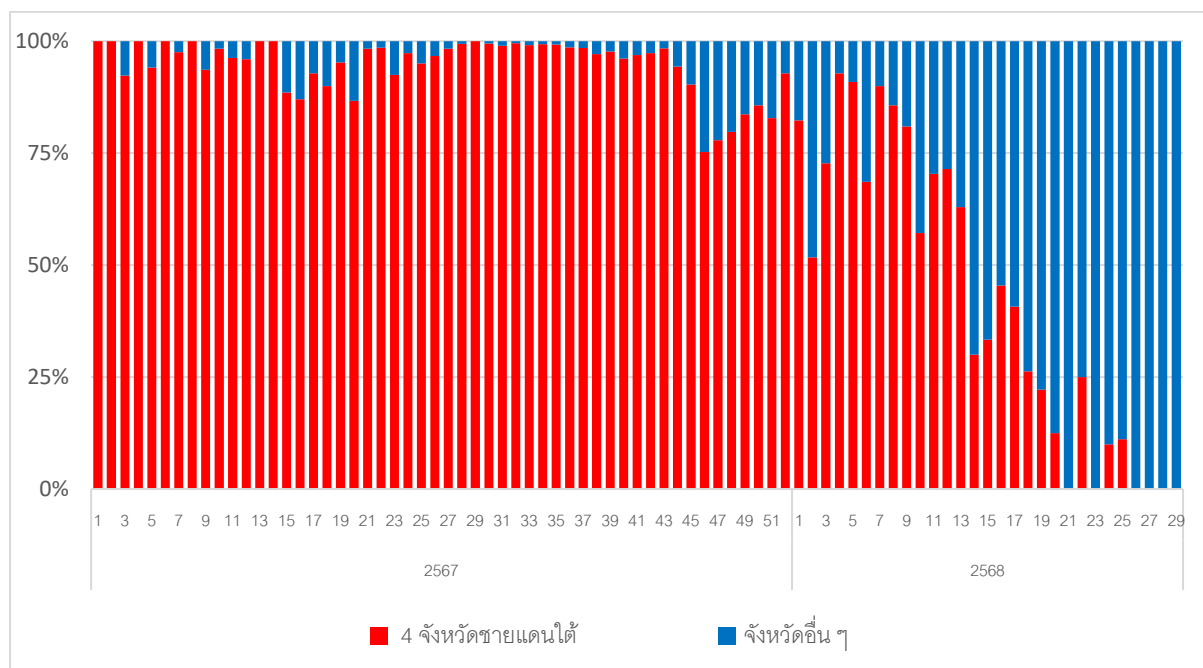
ข้อมูลจากการเฝ้าระวังสายพันธุ์เชื้อก่อโรคของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่า ในปี 2567 ถึง 5 สิงหาคม 2568 โดยปกติสายพันธุ์หัดที่ไหลเวียนในประเทศไทยส่วนใหญ่ คือ สายพันธุ์ D8 แต่ในปี 2568 เริ่มพบสายพันธุ์ B3 เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่พบในประเทศเพื่อนบ้าน (เวียดนาม กัมพูชา) โดยมีรายงานผู้ป่วยติดเชื้อหัดสายพันธุ์ B3 ใน 8 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ตราด นครราชสีมา ระยอง สระแก้ว สุราษฎร์ธานี (รูปที่ 5) และพบการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของสายพันธุ์ B3 ในผู้ป่วยจังหวัด สระแก้วและจังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก พบแนวโน้มการรายงานผู้ป่วยโรคหัดเพิ่มสูงขึ้นที่ประเทศเวียดนาม และกัมพูชา (พฤษภาคม 2568)

รูปที่ 1 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่น/สงสยหัด จำแนกตามชนิดของผู้ป่วย และวันที่เริ่มป่วย รายเดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 – 5 สิงหาคม 2568

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง

รูปที่ 2 กราฟแสดงร้อยละผู้ป่วยยืนยัน ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา จำแนกตามจังหวัดที่ป่วย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 5 สิงหาคม 2568

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยยืนยันติดต่อทางห้องปฏิบัติการ ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา และผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคหัด ของจังหวัดที่พบผู้ป่วย จำแนกตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 - 5 สิงหาคม 2568

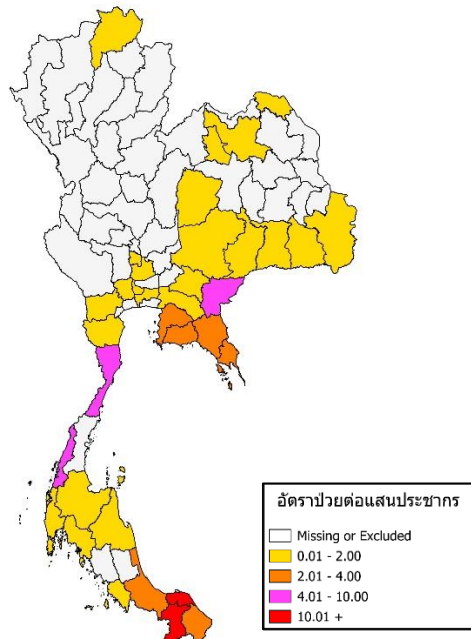
จังหวัด	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม	
ปัตตานี	7	8	8	2	8	16	9	11	18	14	15	16	6	5	5	3	7	4	2				3	1	3				1			172	
ยะลา	4	9	4	14	6	15	5	6	8	7	5	5	10	1	2	4	4	1	1	1		2	1	1		1	2	1			1	121	
นราธิวาส	12	12	2	7	4	3	6	5	4	1	7	2	2	2	3		3	3	2	1		4	2				1	2			1	91	
สระแก้ว											2		3	1	5	4	1	4	3	6	3	3	2	1	2	1	2		2	1	1	1	48
สงขลา	1	4	3	1	1	4	2	1	1	3	3	5	4	2	1	2	2	1							1					1	1	44	
ชลบุรี																	3		1				2		1	4	10	5	9	3		38	
กรุงเทพมหานคร	1	10							1	1			1	3		1	5					1		1	3		2		2			32	
ระยอง							1	1	2	3	1					1	2	1		1	1	5	1	2	1	4		1	1	2		31	
ประจวบคีรีขันธ์				1						1	1	2	2	4		3		6	1	1	2	2										26	
นครปฐม							1		1	4	8	1	1						1					1								18	
สตูล		4														1					1	1						1		4		12	
จันทบุรี		1									1		2					1	1			1		1	3							11	
ระนอง					10																											10	
ฉะเชิงเทรา	1		1		1																				1			1				5	
บุรีรัมย์																1						1			1						2	5	
สุราษฎร์ธานี											1		1		1															1		5	
ตราด*						1					1	1										1				1						5	
อุบลราชธานี																		1											1	1	1	4	
สุรินทร์										1	1												1								1	4	
นนทบุรี																		2										1				3	
เพชรบุรี																				2					1							3	
ภูเก็ต	1																				2				1			1				3	
อุดรธานี											1	1											1									1	3
ราชบุรี																			1				1									2	
เชียงใหม่																														1			2
กระบี่														1				1															2
นครราชสีมา																		2															2
ศรีสะเกษ														1															1				2
ชัยภูมิ						1		1																									2
เขียงราย								1								1																	2
นครศรีธรรมราช																								1									1
ขอนแก่น																											1						1
ชุมพร																													1				1
ปทุมธานี																																1	1
ปราจีนบุรี															1																		1
พระนครศรีอยุธยา													1																				1
พังงา																							1										1
ลำพูน																															1		1
ร้อยเอ็ด									1																								1
มุกดาหาร																																1	1
บึงกาฬ																										1							1
หนองคาย																																1	1
สมุทรปราการ																															1		1
อ่างทอง			1																														1
หนองบัวลำภู											1																						1

หมายเหตุ: *รายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย (imported case) ทั้ง 3 ราย

สัปดาห์การระบาดจากวันเริ่มมีฝน

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคหัด (ผู้ป่วยยืนยัน และผู้ป่วยเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา) จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 5 สิงหาคม 2568

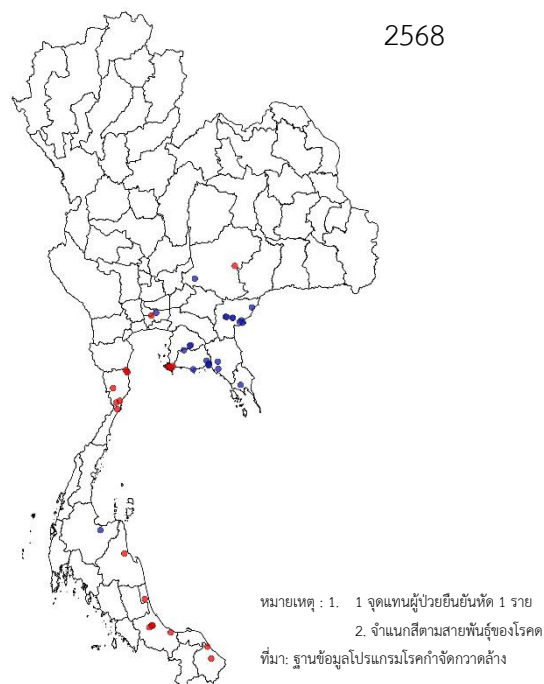
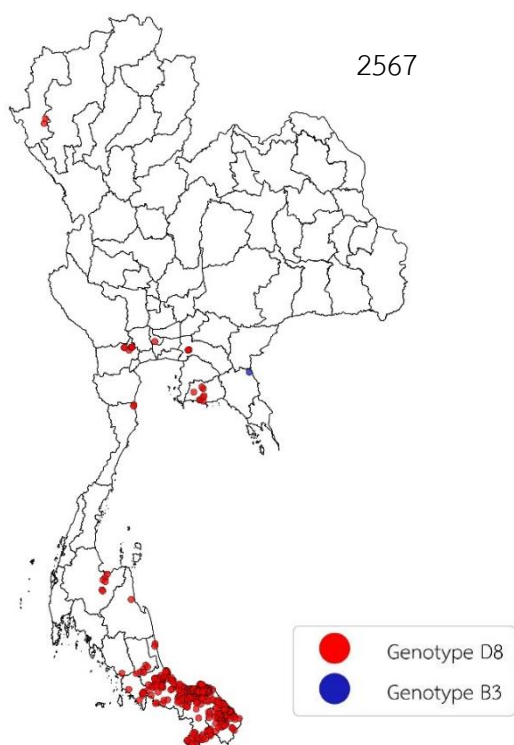

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง

จังหวัด	อัตราป่วยโรคหัดต่อแสนประชากร 10 อันดับแรก
ยะลา	16.91
ปัตตานี	11.93
สระแก้ว	6.46
ระนอง	5.56
ประจวบคีรีขันธ์	4.83
นราธิวาส	3.41
ระยอง	3.38
สงขลา	2.67
ชลบุรี	2.31
ตราด*	2.3

*จังหวัดตราด มีรายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย
(imported case) 3 ราย

รูปที่ 5 ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันสายพันธุ์โรคหัด จำแนกรายจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 – 21 กรกฎาคม 2568

สรุปและคำแนะนำในการป้องกันและควบคุมโรค

สถานการณ์โรคหัด ในเดือนมกราคม – สิงหาคม 2568 พบแนวโน้มลดลงแต่มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะใน ภาคตะวันออก ทางตอนล่างของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะ 4 สัปดาห์ที่ผ่านมาเริ่มมีรายงานผู้ป่วยโรคหัดในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้ น้อยลง แม้ในภาพรวมจะพบอัตราป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เริ่มพบผู้ป่วยในช่วงวัยผู้ใหญ่ มากขึ้น (ค่ามัธยฐานอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง) พบผู้ป่วยในบุคลากรทางการแพทย์ประปรายอย่างต่อเนื่อง รวมถึงข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกตั้งแต่ต้นปี 2568 พบว่ามีรายงานการระบาดของโรคหัดในประเทศ เวียดนามและกัมพูชา เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สำหรับประชาชน

- **กรณีที่ไม่มีอาการป่วย :** รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในพื้นที่ ที่มีคนหนาแน่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่มีไข้ ไอ จาม และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด สำหรับ เด็กควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดให้ครบ 2 เข็ม โดยฉีดวัคซีนเมื่ออายุ 9 เดือน และ 1 ปีครึ่ง หากเด็กยังไม่เคย ได้รับวัคซีนมาก่อนไม่ว่าจะอายุใด ๆ ก็ตาม ควรเข้ารับวัคซีนที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

- **กรณีที่มีอาการป่วย :** หากมีอาการไอ ไอจาม ควรรีบไปพบแพทย์ทันที เพื่อรับการตรวจ ประเมิน โดยแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ และในช่วงที่มีอาการป่วย ควรสวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยง การอยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น และหากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัด ให้หยุดงาน หยุดเรียน และหลีกเลี่ยงไปในพื้นที่ที่มี ประชากรหนาแน่น หลังจากฟื้นขึ้นวันแรก ไปเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 4 วัน เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

2. สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- ให้หน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่ เพิ่มความเข้มข้นของการเฝ้าระวังโรคตามมาตรฐาน ท้องที่การอนามัยโลกกำหนด และติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิด ควรสำรวจความครอบคลุมของวัคซีน ในพื้นที่ และควรเพิ่มความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้อย่างน้อย ร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการ ระบาดของโรคในชุมชน

- กรณีพบผู้ป่วยใช้ร่วมกับผื่นชนิด Maculopapular Rash หรือสงสัยหัด ให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนโรค พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างเลือด ส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 48 ชั่วโมง และเก็บตัวอย่าง Throat/nasal swab ส่งตรวจหาสายพันธุ์เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเชื้อ รวมทั้ง รายงานผู้ป่วยโรคหัด ผ่านฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง(<https://appsdoe.moph.go.th/measles>) และทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อต่อไป

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นจากข้อมูลที่ยังงานโดยโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงาน

ป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและงบประมาณบางส่วน

ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมควบคุมโรค และองค์การอนามัยโลก (WHO)

เรียบเรียงโดย : ภูมิภัทร ยอดชมภู ฉัตรมงคล สัมแป้น ปรางณพิชญ์ วิหารทอง ชญานิจ มหาสิงห์ ภาวินี ด้วงเงิน

กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค